

# Raadsinformatiebrief

**Aan:** de gemeenteraad

**Datum:** 29 september 2026

**Portefeuillehouder:** Vijselaar

**Naam behandelend ambtenaar:** Gilbert Okx

**Organisatieonderdeel:** Financiën, Inkoop en Juridische Zaken

**Registratienummer:** 1354122

**Ter inzage:**

**Bijlage(n):**

Bijlage 1. Septembercirculaire Gemeentefonds 2026

Bijlage 2. Programmabegroting 2027 - 2030

Bijlage 3. Tweede bestuursrapportage 2026

**Onderwerp: Septembercirculaire gemeentefonds 2026**

Geachte raad,

## Aanleiding

Alle 342 gemeenten ontvangen meerdere keren per jaar een circulaire van het Rijk over de ontwikkeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds — de belangrijkste inkomstenbron voor gemeenten. In juni 2026 is hierover een raadsinformatiebrief uitgebracht over de meicirculaire 2026. Deze brief gaat in op de septembercirculaire 2026, die op Prinsjesdag is verschenen. De volgende circulaire over de algemene uitkering wordt eind december 2026 verwacht.

## Kernboodschap

De septembercirculaire 2026 laat ten opzichte van de meicirculaire 2026 een beperkt verschil zien in de algemene uitkering voor 2026, maar een stijging in de jaren 2027 – 2030, vooral door een hogere inflatieverwachting en nieuwe taakmutaties.

De belangrijkste algemene mutaties zijn de actualisatie van landelijke demografische ontwikkelingen, de afrekening van het BTW-compensatiefonds en de hogere inflatie. Daarnaast ontvangt de gemeente extra middelen voor nieuwe taken, waaronder de Wet versterking regie volkshuisvesting, de Spreidingswet, de openbare bibliotheken en de vroegsignalering van problematische schulden. De financiële effecten worden verwerkt in de Tweede bestuursrapportage 2026 en de programmabegroting 2027 – 2030.

## Effecten op de begrotingsresultaten 2026 – 2030

In onderstaande tabel zijn de effecten op de begrotingsresultaten 2026 – 2030 opgenomen.

Tabel 1 Effecten op de begrotingsresultaten voor de jaren 2026 – 2030 (bedragen x € 1.000)

|                                                                                                                | 2026        | 2027     | 2028     | 2029     | 2030     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|----------|----------|----------|----------|
| A. Mutatie opbrengst algemene uitkering (+ = hogere opbrengst en - = lagere opbrengst)<br>Kosten taakmutaties: | -90         | 490      | 260      | 340      | 330      |
| B. Reservering voor kostenontwikkeling 2027 – 2030                                                             | 0           | -170     | -80      | -160     | -150     |
| C. Wet Versterking regie volkshuisvesting                                                                      | -70         | -160     | -160     | -160     | -160     |
| D. Spreidingswet                                                                                               | 0           | 0        | 0        | 0        | 0        |
| E. Openbare bibliotheken                                                                                       | 0           | -140     | 0        | 0        | 0        |
| F. Problematische schulden                                                                                     | 0           | -20      | -20      | -20      | -20      |
| G. Effect begrotingsresultaten                                                                                 | <b>-160</b> | <b>0</b> | <b>0</b> | <b>0</b> | <b>0</b> |

De onderdelen A tot en met F zijn toegelicht in het onderdeel Uitkomsten van de september-circulaire 2026 ten opzichte van de Meicirculaire 2026.

Het nadeel van € 160.000 wordt verwerkt in het raadsvoorstel van de Tweede bestuursrapportage 2026.

Hoewel er voor de jaren 2027 – 2030 geen effecten zijn op het begrotingsresultaat, leidt dit wel tot aanpassingen binnen de programma's. Deze aanpassingen worden verwerkt in het raadsvoorstel over de programmabegroting 2027 – 2030. De genomen raadsbesluiten van september 2026 worden ook opgenomen in het betreffende raadsvoorstel.

## Uitkomsten van de septembercirculaire 2026 ten opzichte van de meicirculaire 2026

In onderstaande tabel staat de verwachte opbrengst van de algemene uitkering voor de jaren 2026 – 2030.

Daarna zijn de ontwikkelingen uitgesplitst naar algemene mutaties en taakmutaties.

- Algemene mutaties beïnvloeden de financiële ruimte van de gemeente. Ze hebben betrekking op wijzigingen die voor alle gemeenten gelden, zoals accres, prijsbijstellingen of herijkingen van verdeelmaatstaven.
- Taakmutaties hebben gevolgen voor de uitvoering van gemeentelijke taken en de bijbehorende kosten en opbrengsten. Hierbij past het Rijk het gemeentefonds aan omdat gemeenten een taak erbij krijgen, verliezen of anders moeten uitvoeren.

Tabel 2 Ontwikkeling algemene uitkering voor de jaren 2026 – 2030 (bedragen x € 1.000)

|                                                               | 2026       | 2027       | 2028       | 2029       | 2030       |
|---------------------------------------------------------------|------------|------------|------------|------------|------------|
| A. Stand septembercirculaire 2026                             | 85.760     | 89.660     | 87.230     | 86.240     | 87.800     |
| B. Stand meicirculaire 2026                                   | 85.850     | 89.170     | 86.970     | 85.900     | 87.470     |
| C. Verschil (+ = hogere opbrengst<br>en - = lagere opbrengst) | <b>-90</b> | <b>490</b> | <b>260</b> | <b>340</b> | <b>330</b> |

De verschillen zijn in tabel 3 opgenomen en vervolgens toegelicht.

Tabel 3 Verschillen tussen de septembercirculaire en meicirculaire 2026 voor de jaren 2026 – 2030 (bedragen x € 1.000)

|                                                | 2026       | 2027       | 2028       | 2029       | 2030       |
|------------------------------------------------|------------|------------|------------|------------|------------|
| Algemene mutaties:                             |            |            |            |            |            |
| 1. Volume- en prijsontwikkelingen 2026         | -250       | 0          | 0          | 0          | 0          |
| 2. Afrekening ruimte BTW-compensatiefonds 2026 | -60        | 0          | 0          | 0          | 0          |
| 3. Volume- en prijsontwikkelingen 2027 – 2030  | 0          | 170        | 80         | 160        | 150        |
| Taakmutaties:                                  |            |            |            |            |            |
| 4. Wet versterking regie volkshuisvesting      | 170        | 160        | 160        | 160        | 160        |
| 5. Spreidingswet                               | 50         | 0          | 0          | 0          | 0          |
| 6. Openbare bibliotheken                       | 0          | 140        | 0          | 0          | 0          |
| 7. Problematische schulden                     | 0          | 20         | 20         | 20         | 20         |
| Totaal                                         | <b>-90</b> | <b>490</b> | <b>260</b> | <b>340</b> | <b>330</b> |

**Toelichting:**

- Actualisatie van onder meer landelijke demografische ontwikkelingen zorgt voor een daling van de opbrengst van de algemene uitkering met € 250.000.
- Het BTW-compensatiefonds (BCF) heeft een plafond van € 4,7 miljard voor gemeenten in 2026. Blijven de gezamenlijke declaraties onder dit plafond, dan wordt het verschil toegevoegd aan het gemeentefonds; bij overschrijding volgt een uitname. Jaarlijks wordt bij de septembercirculaire een voorschot verstrekt op de verwachte onderschrijding van dat jaar, waarna in de meicirculaire van het volgende jaar de afrekening plaatsvindt. Voor 2026 bedraagt het landelijke voorschot € 191 miljoen. De Ronde Venen ontvangt € 380.000, terwijl eerder € 440.000 was geraamd. Dit verklaart een verschil van € 60.000.
- De septembercirculaire rekent met 3,1% inflatie voor 2027 in plaats van 2,5% in de meicirculaire. Dit werkt door in de jaren 2027 – 2030. De ontvangen middelen worden gereserveerd om kostenstijging op te vangen.
- De Wet versterking regie volkshuisvesting (in werking sinds 1 juli 2026) versterkt de landelijke en lokale regie op de woningmarkt. De wet wijzigt meerdere bestaande wetten — waaronder de Algemene wet bestuursrecht, Huisvestingswet 2014, Omgevingswet, Woningwet, Wmo 2015 en de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie — om gemeenten, provincies en het Rijk beter in staat te stellen de woningbouwopgave te sturen. Met de wet verschuift de rol van gemeenten van faciliterend naar nadrukkelijker sturend en programmerend. Gemeenten

krijgen hierdoor een grotere verantwoordelijkheid voor de programmering van de woningbouw, het sturen op betaalbare woningen en aandachtsgroepen, de monitoring van de voortgang en de verantwoording over de behaalde resultaten.

Voor de uitvoering van deze taak ontvangt de gemeente De Ronde Venen een structurele bijdrage van circa € 160.000 tot € 170.000 per jaar. Gezien de beperkte resterende looptijd van 2026 is voor dit jaar naar verwachting circa € 70.000 benodigd.

De ontvangen middelen worden toegevoegd aan het programma Wonen. Eventuele afwijkingen tussen de beschikbare middelen en de werkelijke kosten worden toegelicht in de financiële analyse bij de jaarrekening 2026.

5. Op grond van de Spreidingswet hebben gemeenten de nieuwe wettelijke taak gekregen om opvangplekken te realiseren. Voor de uitvoering van deze taak ontvangen gemeenten in 2026 een bijdrage uit het gemeentefonds. Landelijk is hiervoor een totaalbedrag van € 15,3 miljoen beschikbaar.

De verdeling van deze middelen bestaat uit een vast bedrag van € 20.000 per gemeente, aangevuld met een bedrag dat afhankelijk is van het aantal gerealiseerde opvangplaatsen. Op basis van deze verdeelsleutel ontvangt de gemeente De Ronde Venen in 2026 een bedrag van € 50.000.

Uitgangspunt is dat eventuele kosten die samenhangen met deze taak binnen de bestaande budgetten worden opgevangen. Als de werkelijke kosten afwijken van de beschikbaar gestelde middelen, wordt dit toegelicht in de financiële analyse bij de jaarrekening 2026.

6. De wijziging van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) introduceert een wettelijke zorgplicht voor gemeenten om te zorgen voor een toegankelijk aanbod van bibliotheekvoorzieningen. Onderdeel hiervan is dat ten minste één bibliotheekvoorziening alle vijf wettelijke bibliotheekfuncties vervult, beschikt over een fysieke collectie en professioneel wordt bemand. Voor 2027 ontvangt De Ronde Venen € 140.000. Voor de jaren 2028 - 2030 worden naar verwachting aanvullende middelen beschikbaar gesteld in latere circulaire. Deze middelen worden toegevoegd aan het programma Samenleven.
7. Ter ondersteuning van de vroegsignalering van schulden ontvangt De Ronde Venen vanaf 2027 structureel € 20.000. Ook deze middelen worden toegevoegd aan het programma Samenleven.

### **Vervolg**

De uitkomsten van de septembercirculaire 2026 worden verwerkt in het raadsvoorstel bij de Tweede bestuursrapportage 2026 en in het raadsvoorstel voor de programmabegroting 2027 – 2030.

Met vriendelijke groet,  
burgemeester en wethouders van de gemeente De Ronde Venen

Marco Vonk  
secretaris

Rosan Kocken  
burgemeester